

ועדת צעירים בכנסת בנושא "צעירים שאינם בני הרחקה" (ילדי פליטים) יו"ר : ח"כ נעמה לזימי 12.08

רקע: בישראל חיים כ-8,200 ילדי פליטים, שהוריהם הגיעו מאריתריאה ומסודן לפני כ-15 שנה ושוהים כאן כחוק עם אשרת שהייה "זמנית" (5א2). רובם המכריע של הילדים נולד פה, וכולם מתחנכים במערכת החינוך הישראלית ואינם מכירים אף מדינה אחרת. כשהם מגיעים לגיל 18 הם מגלים כי רוב האפשרויות הפתוחות בפני בני גילם - חסומות בפניהם: **לא מאפשרים להם להתגייס לשירות צבאי או לאומי, אסור להם להוציא רישיון נהיגה, לקבל כרטיס אשראי, לעשות ביטוח בריאות, לצאת מהארץ, ללמוד ולעסוק בכל המקצועות הדורשים רישוי -** חינוך, הנדסה, כלל ענפי הרפואה, משפטים ועוד. אין להם שום ודאות לגבי עתידם והם מתקשים להתחיל בחייהם הבוגרים.

<p>"The status of most of those asylum seekers remains undecided even after so many years, and it is our position that this falls short of Israel's obligations under the 1951 convention." "העדר מעמד לאורך שנים כה רבות אינו הולם את המחויבות של ישראל לאמנת הפליטים"</p>	<p>גיין וויליאמס נציבות האו"ם לפליטים</p>
<p>"מגיעה כיתה י"ב כשכל החברים הלכו לצו ראשון, יש להם תוכניות בראש, הם יודעים מה הם הולכים לעשות, ואני בעצם באי ודאות כזאת, 12 שנים למדתי, השקעתי ומה יהיה עכשיו[...] ניסיתי ללמוד הנדסאות חשמל, [...] שבועיים לפני הלימודים מתקשרים ואומרים אתה לא יכול ללמוד עם הוויזה שלך."</p>	<p>רובל אדנהום בן לפליטים, ללא מעמד</p>
<p>"מאוד רציתי להמשיך את החלום הישראלי, להתגייס לצבא, ולתרום, להיות בתפקיד מאוד משמעותי, מגיל 16-15 חיפשתי תשובות, איפה אני יכולה להתגייס, איך אני יכולה להתגייס, אולי יש אופציה להתגייס... החלום שלי היה להיות חלק מהמדינה."</p>	<p>פנאן יורדנוס בת לפליטים, ללא מעמד</p>
<p>"הצעירים האלה הם לא צעירים של רווחה. אם הם היו זכאים לביטוח בריאות, לקצבאות, להכשרות, אם היה להם אופק הם לא היו מגיעים אלינו."</p>	<p>תמר להבי מנהלת תחום מקרים ארציים, משרד הרווחה</p>
<p>"אני פה מ-2008, כבר בת 26, אני ישראלית לכל דבר [...] מתנהגת כישראלית, הולכת כישראלית, מדברת כישראלית. כל החברים שלי יכולים להוציא רישיון נהיגה, הם לומדים, הם יכולים לעשות הרבה דברים, ואני נשארת מאחור. אנחנו גדלנו פה... אנחנו לא נושמים. אנחנו פשוט לא נושמים. אין לי חשק, להתחתן, להביא ילדים, לבנות.. אני לא יודעת איפה אני אהיה עוד שנה. אם יפנו אלינו לצעירים פה היום, ויאמרו אם יש משהו שאנחנו יכולים לתרום למדינה שיהיה יותר קל לעזור לנו, אנחנו נשמח."</p>	<p>פלג תחליי בת לפליטים, ללא מעמד</p>
<p>"אני עליתי לארץ בגיל 7.5, אני פה 14 שנה [...] אני רואה את הילדים, את התסכול בעינים שלהם. יש לי אח קטן שאמר לי: 'את סיימת את הלימודים שלך, יש לך תעודה, איך את ממשיכה? למה את לא עושה עם זה משהו? למה אני צריך לעבוד קשה ובסוף זה לא משתלם לי?'"</p>	<p>מרי מזגבו בת לפליטים, ללא מעמד</p>
<p>"אני אבא ל-3 ילדים, הילדה הגדולה שלי סיימה תיכון עכשיו, אמרה יחשבתי יש לי עתיד לעשות משהו. אם ידעתי שלא יהיה לי מסלול לא הייתי לומדת. אני אבא, זה אחריותי, הייתי משקר לה, אמרתי לה יכן יש לך עתיד תלמדי כמו שצריך, תשקיעי את הזמן שלך. כן את יכולה לעשות הכל'. [...] אני באתי צעיר, היו לי הרבה חלומות. אני נשברתי, גם הילדים נשברים. למה הילדים גם כן נפגעים? [...] הילדה שלי בכיתה ח', כשראתה את אחותה הגדולה אמרה לי 'למה להמשיך?' אם אנחנו לא נעשה משהו הילדים יהיו פושעים."</p>	<p>ברה טימי פליט מאריתריאה, ללא מעמד</p>
<p>"למצב שבו נמצאים הצעירים והצעירות מבקשי המקלט קוראים בעגה המקצועית: 'לימינליות חוקית', זה כאשר החוק מייצר לימינליות (גבוליות) בצורה מכוונת ומשאיר אוכלוסיות שאינן רצויות על ידי המדינה במצב שהם לא יכולים לדעת מה יקרה איתם היום, מחר, ומחרתיים. אני חושבת שהדין הזה הוא ההוכחה לכמה מעמד מעניק את הזכויות. [...] הכול מתחיל ונגמר בהסדרה."</p>	<p>ד"ר נועה לוי חוקרת הגירה כפויה של ילדים ונוער, מרכז מינרבה באוני' העברית</p>

דברי סיכום יו"ר הוועדה: הוועדה פונה לראש הממשלה ולשר הפנים לפעול להסדרת מעמדם של צעירים שאינם בני הרחקה, כמו שהיה נעשה בכל מדינה מערבית אחרת כשמדובר בשהות של שנים רבות. נוצר מצב אבסורדי, של צעירים שאף נולדו בישראל, שרואים עצמם ישראלים לכל דבר ועניין וכבר 20 שנה בארץ ואינם זכאים לזכויות בסיסיות: רישום ילדים בתעודה מזהה של ההורים, לימודים אקדמיים,

ביטוח בריאות, רישיון נהיגה, שירותים בנקאיים, תעסוקה בכלל המקצועות, ועוד. הוועדה מתריעה מפני דחיקתם למצבי קצה והסללתם לפשיעה ולשוליות."
